

Preek voor 14-04-2014, Oliewijding, Haarlem.

Lezingen: Jesaja 42, 1-9; Jakobus 5, 13-16; Markus 6, 6b-13.

Eigenlijk zijn we vanavond op het verkeerde moment bij elkaar. Volgens ons kerkboek dient de wijding van de oliën op Witte Donderdag te geschieden, voorafgaand aan de avonddienst. Als we dat inderdaad zouden doen, zouden we na de oliewijding in de avondmis het evangelie van de voetwassing horen. En is er een duidelijker illustratie mogelijk van de bedoeling van de sacramentenbediening waartoe we die oliën wijden, dan de meester die de voeten van zijn leerlingen wast? “Wanneer dan ik, uw heer en meester, uw voeten gewassen heb, moet ook gij elkander de voeten wassen.” In deze dienstbare liefde toont de Zoon zich één met zijn hemelse Vader en door zijn voorbeeld worden wij opgeroepen om één te worden met hem.

Als de bediening van de sacramenten de kernmomenten zijn in ons kerkelijke leven, dan moet ook al het andere dat met dat kerkelijke leven te maken heeft, in het teken van die dienstbaarheid staan. Dat lijkt een open deur, maar de werkelijkheid is soms – ook in onze kerk – anders. Soms is het zo dat mensen onzeker zijn over de toekomst van de kerk. Ik zal de laatste zijn om te ontkennen dat er inderdaad problemen zijn. Soms dreigt de bodem van de kerkelijke schatkist akelig zichtbaar te worden, of denken we dat tenminste. Soms zitten we zo dicht op elkaar, dat we elkaar eerder de oren wassen in plaats van de voeten. Soms laten mensen zich door de kleinheid van onze kerk deprimeren en denken ze: wat moet dat nou nog worden? Bij al die problemen waarmee ook de kerk regelmatig wordt geconfronteerd, denk ik dan: ja, als je de kerk afmeet aan de maatstaven van een succesvolle onderneming, dan ben je gauw klaar en is het hopeloos. Want we maken geen winst, sterker nog: het is economisch volstrekt nutteloos wat we doen en dan wordt er soms nog knullig amateuristisch gewerkt óók. Als je je door zakelijke maatstaven laat leiden, dan moet je wel gedeprimeerd raken.

En waardoor komt het dan, dat we ons *niet* laten deprimeren en toch telkens weer de lofzang aanheffen? Nou, precies: vanwege die lofzang. We zingen niet de lof van de maatstaven van winst en succes, van concurrentie die mensen tegen elkaar opzet en uitspeelt, van ‘meer, meer, meer’ of voor mijn part ‘minder, minder, minder’. Nee, we zingen de lofzang van de Heer God, die ons in zijn Zoon Jezus Christus tegemoet gekomen is. En waartoe is deze Christus in deze wereld verschenen? Om ons onze roeping duidelijk te maken. Natuurlijk dachten ook de leerlingen van Jezus, dat hij koning van Judea zou worden en hen dan ministers in zijn regering zou maken; en natuurlijk zouden ze dan dienstbaar zijn, zoals alle machthebbers dienstbaar zijn aan de wetten die ze zelf uitvaardigen en intussen niet doorhebben wie de slachtoffers van hun beleid zijn. De dienstbaarheid waartoe Jezus onroept, is een dienstbaarheid aan het koninkrijk der hemelen, dat niet door aardse zaken als voedsel, je reiszak, je bagage of je geld wordt bepaald, maar louter door de gastvrijheid die je tegenkomt. Niet jij bent de baas, maar je laat je leiden door degene die je tegenkomt en hoe je die in liefdebetoon van dienst kunt zijn. Net zoals de voetwassing niet bedoeld is vanuit hygiënisch oogpunt, maar om de ander als gast welkom te heten in je huis, in je leven, en je voor zijn welzijn in te zetten, zo zeggen we met de zalving van dopelingen of zieken tegen kwetsbare mensen: je bent een oneindig kostbaar kind van God, je leven gaat nooit verloren. En als we ambtsdragers zalven, dan zeggen we: met Gods genade geven we jou de opdracht om ons voor te gaan in de lofzang en het dienstwerk, niet om te suggereren dat wij er dan vanaf zouden zijn, maar om ons gezamenlijke lofzang en ons dienstwerk te

coördineren en te leiden.

In al dat dienstwerk waartoe Jezus ons oproept en uitzendt, zit openheid naar de toekomst. Dat koninkrijk van God, zijn heerschappij in deze wereld, is nog onaf, onvoltooid, en het is de roeping van de kerk om die onvoltooidheid niet in te vullen, laat staan af te sluiten en zo zelf gericht te blijven op die open toekomst. Als wij ons in ons persoonlijke leven of in onze kerkelijke betrokkenheid door zorgen laten overheersen, dan twijfelen we in feite aan die open toekomst. We zien problemen en denken dat die die toekomst onmogelijk maken. Het is misschien menselijk om dat te doen, maar het is ook gevaarlijk, omdat we daarmee te kennen geven, dat we twijfelen aan Gods belofte van zijn koninkrijk.

We vieren vanavond onze oliewijding niet op Witte Donderdag, maar daags na Palmzondag, waardoor het verhaal over Jezus' lijden en sterven nog in ons hoofd zit. De boosdoeners die hem aan het kruis brachten zijn mensen zoals wijzelf, mensen die werkelijk dachten dat ze er goed aan deden om zo'n oproerkraai uit de weg te ruimen. Het onvoorstelbaar grote wonder van dit evangelie is, dat zelfs dit grootste kwaad dat mensen elkaar kunnen aandoen, door de Heer God wordt omgekeerd tot een nieuwe openheid op de toekomst, een open graf, de overwinning op de dood en het leven in zijn heerlijkheid. Het is de vreugde om het Paasfeest, die voor ons de uiteindelijke reden is dat we niet hoeven te twijfelen aan de zin van ons leven, aan onze inzet voor de kerk en voor elkaar, en aan de toekomst van onze wereld. Amen.

© D.J. Schoon